

Onderwerp: Verkenning rioolheffing Zwartewaterland

Project: Verkenning rioolheffing Zwartewaterland
Opdrachtgever: Gemeente Zwartewaterland
Opsteller: Rob van der Velde
Datum: 24 juni 2020
Aan: Martijn Doze, Raymond Kroes, Brenda van der Steeg.

Inleiding.

In opdracht van gemeente Zwartewaterland is verkend hoe de rioolheffing kan worden vormgegeven. De aanleiding is de vraag of de verdeling van de lasten goed is geregeld. De vraag is reeds aangetipt in het GRP 2015 – 2019 en onderstreept met een amendement.

De uitwerking van de vraag is nu aan de orde. De notitie geeft een beschouwing van de huidige verordening rioolheffing van gemeente Zwartewaterland en leidt tot een voorstel voor ombuiging tot een meer rechtvaardige en duurzame vormgeving van de rioolheffing.

Inhoudsopgave

Inleiding.....	1
1 – Wettelijke basis van de rioolheffing en beleidsvrijheid.	2
2 – Enkele gedachten over een rechtvaardige rioolheffing.	5
3 – Bespreking van de huidige rioolheffing in gemeente Zwartewaterland.....	6
4 – Vragenderwijs de weg vinden.	12
5 – Uitgangspunten voor een rechtvaardige en duurzame rioolheffing.	15
6 – Deel één van de rioolheffing met profijt als beginsel.	17
7 – Deel twee van de rioolheffing met kostenveroorzaking als beginsel.	18
8 – Conclusies verkenning rioolheffing gemeente Zwartewaterland.....	20

1 – Wettelijke basis van de rioolheffing en beleidsvrijheid.

Gemeenten hebben de mogelijkheid tot een rioolheffing Dit is een specifieke belasting om de kosten te dekken voor de gemeentelijke watertaken. Zie bijgaand kader met de wetstekst.

Artikel 228a Gemeentewet:

1. Onder de naam rioolheffing kan een belasting worden geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:
 - a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater en
 - b. de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.
2. Ter zake van de kosten, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, kunnen twee afzonderlijke belastingen worden geheven.
3. Onder de kosten, bedoeld in het eerste lid, wordt mede verstaan de omzetbelasting die als gevolg van de Wet op het BTW-compensatiefonds recht geeft op een bijdrage uit dat fonds.

Het is van belang om binnen de wettelijke kaders te handelen als je nadenkt over een verandering van de rioolheffing. Het doel van de rioolheffing is in eerste plaats om voldoende middelen te verkrijgen om de wettelijke zorgplichten voor de riolering te kunnen uitvoeren. In het GRP legt de gemeente hierover verantwoording af.

Maar de rioolheffing is niet in beton gegoten. Uit de Memorie van Toelichting van de Wet gemeentelijke watertaken blijkt dat er beleidsvrijheid is bij het vormgeven van de rioolheffing. Gemeenten mogen hierin beleidskeuzes maken. Ook in de recente notitie “Duurzame alternatieven in lokale heffingen” van de VNG komt beleidsvrijheid naar voren. Deze beleidsvrijheid wordt onderzocht in deze notitie met de bedoeling een vormgeving van de rioolheffing te vinden die past bij gemeente Zwartewaterland.

Bijgaand kader schetst enkele wetenswaardigheden rondom de rioolheffing en mogelijke varianten. Voor meer achtergrondinformatie over de rioolheffing wordt verwezen naar de Kennisbank Stedelijk Water van Stichting RIONED.

Het volgende kader toont een bladzijde uit de benchmarkrapportage 2013 van Stichting RIONED “Riolering in beeld” in hoofdstuk D1. Het toont de verschillen in de vormgeving van de rioolheffing tussen de Nederlandse gemeenten.

Beide kaders tonen dat er veel mogelijkheden zijn om de rioolheffing vorm te geven. Het komt dus aan op de vraag welke uitgangspunten je belangrijk vindt.

Enkele wetenswaardigheden rondom de rioolheffing.

Voorheen betrof de heffing een rioolrecht, dat is een retributie, waaraan in de praktijk nadelen kleefden vanwege knellende jurisprudentie. Sinds de Wet gemeentelijke watertaken is het een belasting met ruimere mogelijkheden om de activiteiten zoals verwoord in het GRP te bekostigen vanuit de vernieuwde heffing.

De rioolheffing kan gericht zijn op de eigenaar of de gebruiker van een perceel. Beide worden veel toegepast in Nederland. Sommige heffingsmaatstaven passen beter bij eigenaar, andere juist bij gebruiker.

De wet geeft de mogelijkheid voor een gesplitste heffing, dat is een aparte heffing voor alleen het afvalwater en daarnaast een heffing voor hemel- en grondwater. De gedachte is dat de heffing dan klaar is voor een waterketenbedrijf dat zich alleen richt op afvalwater. In de praktijk is het lastig omdat oude rioolstelsels meestal van het gemengde stelseltype zijn. Daarnaast moeten bij een gesplitste heffing ook de kapitaalslasten van oude investeringen alsnog worden opgesplitst. Zie de MvT, memorie van toelichting.

De rioolheffing mag niet worden gebaseerd op inkomen, winst of vermogen. Wel op het profijtbeginsel of het kostenveroorzakingsbeginsel. Verder mag de heffing worden gebruikt ter ondersteuning van beleidsdoelen, mits er geen sprake is van willekeur of onredelijkheid.

Bruikbare maatstaven volgens de MvT zijn: een vast bedrag per perceel, bedrag naar waterverbruik, bedrag naar huishoudgrootte, bedrag naar verhard oppervlak, bedrag naar WOZ-waarde van het eigendom:

- Een vast bedrag per perceel is de eenvoudigste heffingsmaatstaf. Het past zowel bij heffing van eigenaren als gebruikers.
- Een bedrag naar waterverbruik sluit aan bij het profijtbeginsel, want wie veel gebruikt betaalt extra. Het komt ook sympathiek en eerlijk over. Het sluit echter niet aan bij de kostenveroorzaking omdat de kosten voor de riolering nauwelijks worden beïnvloed door de mate van afvalwater. Perceptiekosten zijn hoger doordat informatie van het drinkwaterbedrijf benodigd is. Het past alleen bij een gebruikersheffing.
- Een bedrag naar huishoudgrootte lijkt impliciet op waterverbruik. Daarnaast doet het recht aan het profijtbeginsel omdat iedereen persoonlijk belang heeft bij de bescherming van de volksgezondheid. Perceptiekosten zijn laag doordat het bevolkingsregister goed op orde is en bij de gemeente. Het past alleen bij een gebruikersheffing.
- Een bedrag naar verhard oppervlak. Dit sluit aan bij het kostenveroorzakingsbeginsel. De kosten van de dimensionering van de riolering worden grotendeels bepaald door de hoeveelheid hemelwater en dus door het aangesloten verhard oppervlak. Perceptiekosten hoger doordat extra gegevens benodigd zijn, bijvoorbeeld op basis van luchtfoto's. Het past vooral bij een eigenarenheffing.
- Een bedrag naar de WOZ-waarde. Dit sluit aan indirect bij zowel profijt- als kostenveroorzakingsbeginsel. De eerste gedachte is dat een kostbaar perceel meer waardevermeerdering heeft door de aansluiting op de riolering. De tweede gedachte is dat hogere kosten vooral worden veroorzaakt door uitgestrekt wonen vanwege extra meters riolering in de weg en door groot wonen vanwege meer verhard oppervlak. Indirect horen uitgestrekt en groot wonen meestal bij een hoge WOZ-waarde. Het past vooral bij eigenarenheffing, maar komt ook voor bij gebruikersheffing. Perceptiekosten laag.
- Andere heffingsmaatstaven zijn ook toegestaan, de opsomming is niet limitatief.
- Koppeling met het hemelwaterlabel is een nieuwe optie om duurzaamheid te bevorderen.
- Bij alle heffingsmaatstaven anders dan een vast bedrag is het verstandig een minimum en een maximum te definiëren om disproportionaliteit te voorkomen.

Kwijtscheldingsbeleid richt zich op degenen die niet in staat zijn hun rioolheffing te betalen. Dit kan worden bekostigd vanuit een sociale geldstroom bij de gemeente of vanuit de rioolheffing. Het laatste impliceert dat de anderen dan meer moeten betalen. Boekhoudkundig kan het worden genoteerd als kostenpost of als vermindering van de inkomsten. Kwijtschelding komt meer voor bij gebruikers dan bij eigenaren.

Vrijstelling van de heffing wordt soms verleend voor garageboxen, ventwagens, gemeentelijke gebouwen en religieuze instellingen vanuit praktische, principiële of levensbeschouwelijke overwegingen.

Onderstaand enkele alinea's en figuren uit hoofdstuk D1 van de benchmarkrapportage 2013 van RIONED. Dit illustreert dat gemeenten de riolheffing op sterk uiteenlopende wijzen hebben vormgegeven.

Rioolheffing en kostendekking

De kosten die een gemeente voor de rioleeringszorg maakt, kan zij dekken door eigenaren en/of gebruikers van woningen en bedrijven riolheffing op te leggen. Daarnaast kan zij een deel uit de algemene middelen bekostigen. Met de riolheffing betalen gemeenten zowel de kosten van investeringen in de riolering (zie D3) als de jaarlijkse beheerkosten voor de gemeentelijke zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater (zie D5). Gemeenten hebben keuzemogelijkheden in hoe zij investeringen tot kosten berekenen. Gemaakte keuzes in het verleden bepalen (deels) welke ontwikkeling het tarief nu en in de toekomst maakt.

Rioolheffing 2012

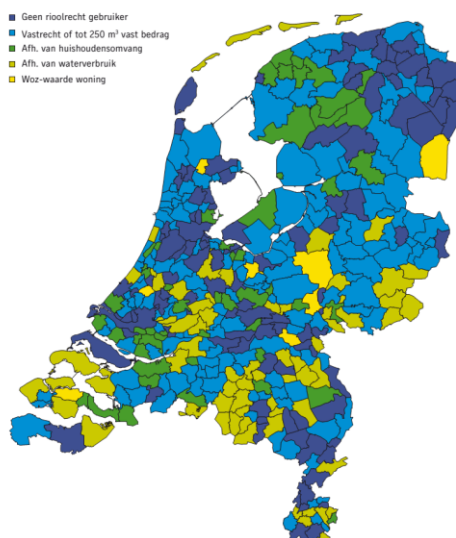
De totale opbrengst aan riolheffing in 2012 van alle gemeenten is 1,41 miljard euro. Dat is vrijwel gelijk aan de prognose van het CBS¹ en 60 miljoen euro lager dan de prognose voor 2012 uit de benchmark 2010. De totale inkomsten aan riolheffing vormen 17% van de totale gemeentelijke heffingsopbrengsten. De gemeentelijke belastingen vormen op hun beurt 3,4% van de totale belastingen van alle overheden. De riolheffing is voor een gemiddeld huishouden 0,6% van de belastingdruk.

Tariefsystemen

Gemeenten kunnen zowel gebruikers als eigenaren van gebouwen aanslaan voor de riolheffing. 42% van de gemeenten hanteert alleen een gebruikerstarief en 36% alleen een eigenarentarief, 22% slaat beide aan. Zowel de eigenaren- als gebruikersheffing is voor de meeste huishoudens een vast bedrag. Van de aangeslagen eigenaren (inwoners en bedrijven) betaalt 10% een heffing gerelateerd aan de woz-waarde. In 2010 was dit 9%. Dit systeem komt relatief veel voor in grote gemeenten.

Bij de tariefssystemen voor de gebruikersheffing is weinig veranderd. De omvang van het huishouden en van het waterverbruik hebben elk een aandeel van circa 15%. Een klein deel (8%) van de gemeenten past de heffing naar woz-waarde toe. Veel gemeenten hanteren staffels op het waterverbruik, zodat grote lozers meer riolheffing moeten betalen.

D1.1 Rioolheffing: tariefsystemen gebruikers

D1.2 Rioolheffing: tariefsystemen eigenaren

2 – Enkele gedachten over een rechtvaardige rioolheffing.

Als je met mensen praat over de rioolheffing, dan hoor je dikwijls dat men wil dat de heffing begrijpelijk, draaglijk en eerlijk is. Dit sluit aan bij het begrip van een rechtvaardige heffing.

- Het “begrijpelijk” slaat erop dat het opgehaalde geld wordt besteed aan de riolering. Men begrijpt dat riolering goed is voor de volksgezondheid, de bewoonbaarheid en het milieu en dat het een kostbare voorziening betreft. In het GRP staan de noodzakelijke uitgaven onderbouwd. Mensen die kennis hebben genomen van het GRP hebben vaak begrip voor de redelijkheid van de uitgaven.
- Het “draaglijk” slaat op de hoogte van de heffing. Op zichzelf is een rioolheffing van circa € 1,- per dag een lage heffing vergeleken met het comfort dat ermee wordt verkregen en vergeleken met de risico's voor de volksgezondheid die ermee worden vermeden. Maar het komt bovenop de andere lasten waarmee mensen zich geconfronteerd zien. Het begrip draaglijk is daarom altijd een punt van aandacht.
- Het begrip “eerlijk” is complexer. Het slaat erop dat mensen niet meer willen betalen dan een ander zolang ze niet snappen waarom. Er mag geen willekeur optreden. Tot zover is het begrip eerlijk goed te duiden, maar als je het nader bekijkt dan komen er lastige vragen op.

Gedachten over een “rechtvaardige rioolheffing” laten zich wellicht scherpen door enkele vragen. Het gaat erom wat als redelijk of eerlijk of rechtvaardig wordt gezien:

1. Is het redelijk om elke woning of elk gebouw of elke aansluiting gewoon hetzelfde te laten betalen? Dat is in elk geval een overzichtelijke indeling. Hoewel, het is alleen overzichtelijk zolang één woning samenvalt met één gebouw en één aansluiting.
2. Is het redelijk als een groot perceel met bijvoorbeeld een bouwmarkt hetzelfde betaalt als een woning, terwijl er meer meters riolering en grote diameters voor nodig zijn?
3. Is het redelijk als er wordt betaald per persoon? Gewoon iedereen hetzelfde laten betalen, omdat elkeen profiteert van volksgezondheid, gemak en droge voeten?
4. Is het redelijk om te rekenen per m³ drinkwater, terwijl de kosten voor de riolering minstens zoveel worden veroorzaakt door het hemelwater?
5. Is het redelijk dat men in het buitengebied hetzelfde betaalt terwijl de kosten voor de riolering in het buitengebied veel hoger zijn dan in de kernen?
6. Is het redelijk dat in een straatje met 10 villa's in totaal ongeveer hetzelfde wordt betaald als in een even groot straatje met 40 rijtjeshuizen?
7. Is het redelijk om een groot herenhuis eenmaal aan te slaan terwijl hij viermaal wordt aangeslagen na opdeling in 4 appartementen?
8. Is het redelijk om een korting op de rioolheffing te vragen als een particulier zijn hemelwater afkoppelt van de riolering en zelf infiltreert in zijn tuin?
9. Is het redelijk om een heffing op te bouwen uit enkele elementen, net zoals mensen gewend zijn bij hun abonnement voor internet of mobiel?
10. Is het redelijk om de heffing deels te richten aan de eigenaar en aan de gebruiker?
11. Is het redelijk om een deel van de rioolheffing te relateren aan het afvalwater en een ander deel aan het hemelwater, omdat dit twee in het oog lopende hoofddelen zijn?

Bovenstaande vragen vormen slechts een begin en worden verderop uitgewerkt.

3 – Bespreking van de huidige rioolheffing in gemeente Zwartewaterland.

In deze paragraaf wordt de bestaande rioolheffing van gemeente Zwartewaterland bekeken. Eerst wordt de verordening uiteengegemaakt. Daarna volgen enkele kritische opmerkingen.

Overzicht van de verordening rioolheffing 2020 van gemeente Zwartewaterland:

- Het betreft een gecombineerde rioolheffing voor zowel afvalwater alsook hemelwater en grondwater, dus geen gesplitste heffing.
- De heffing wordt opgelegd aan de gebruiker van een perceel. Er is geen sprake van een deel dat aan de eigenaar wordt opgelegd.
- Het gaat niet alleen om onroerende maar ook om roerende zaken.
- De heffing is zowel van toepassing op directe als indirecte afvoer.
- De heffingsmaatstaf is verschillende voor 3 soorten percelen:
 - Voor woningen wordt gekeken naar het aantal personen;
 - Voor niet-woningen wordt gekeken naar het aantal kubieke meters water dat vanaf het perceel wordt afgevoerd.
 - De afgevoerde hoeveelheid water wordt gelijkgesteld aan de aangevoerde hoeveelheid leidingwater, plus eventueel grondwater en oppervlaktewater, minus een niet afgevoerde hoeveelheid water (bijvoorbeeld dat in een product wordt verwerkt).
 - Er wordt gebruik gemaakt van de drinkwatergegevens van Vitens.
 - Hemelwater wordt buiten beschouwing gelaten.
 - Voor percelen die enkel hemel- of grondwater afvoeren (dus geen afvalwater) geldt een vast bedrag per perceel.
- De tarieven zijn als volgt:
 - Perceel in gebruik door 1 persoon: € 292
 - Perceel in gebruik door 2 of meer personen: € 353
 - Perceel met alleen hemel- of grondwater: € 353
 - Perceel niet-woning € 2,67/m³ afvalwater met als minimum € 353
- Er gelden geen vrijstellingen vanuit de verordening. In de praktijk worden losse garageboxen en dergelijke niet aangeslagen, alsof zij vrijstelling hebben. Er wordt geen vrijstelling toegepast voor gemeentelijke gebouwen en religieuze instellingen.
- Er is mogelijkheid tot kwijtschelding. De regels voor kwijtschelding worden niet uitgewerkt in de verordening rioolheffing.

Elke vormgeving van de rioolheffing kent sterke en minder sterke punten. Soms zijn deze objectief te benoemen, maar soms ook worden ze bepaald door de invalshoek waarmee je ernaar kijkt. Dit kan verwarrend werken tijdens discussies.

- Neem bijvoorbeeld de mogelijkheid voor kwijtschelding van de rioolheffing voor mensen met minder inkomen. Door sommigen wordt de mogelijkheid van een dergelijke regeling benoemd als sterk punt, vanuit sociale overwegingen. Maar een ander kan het benoemen als nadeel, vanuit de overweging dat anderen dan een hogere heffing krijgen opgelegd om alsnog voldoende inkomsten te genereren. Het is goed om dit te beseffen bij discussies over voor- en nadelen van verschillende mogelijkheden voor de rioolheffing. Misverstanden liggen op de loer.

Enkele opmerkingen over de verordening rioolheffing 2020 van Zwartewaterland:

- De heffing is in de praktijk goed uitvoerbaar, met beperkte perceptiekosten.
- De heffing leidt in de praktijk tot voldoende inkomsten, hoewel circa x% van de aanslagen worden kwijtgescholden.
- De heffing leidt in de praktijk tot weinig bezwaren.
- Er wordt alleen een heffing opgelegd aan de gebruikers, niet aan de eigenaren.
- Er wordt in de praktijk vooral gekeken naar afvalwater, niet naar hemelwater, terwijl hemelwater sterk van invloed is op de kosten voor de riolering.
- Panden met leegstand betalen meestal niet, terwijl de vaste kosten voor de riolering gewoon doorgaan.
- Kostenveroorzaking speelt nauwelijks een rol bij de hoogte van het tarief.
- De mate van profijt speelt nauwelijks een rol bij de hoogte van het tarief.
- De heffing bevat weinig prikkels voor duurzame keuzes en gedrag. Alleen voor niet-woningen die meer lozen dan 133m³/jaar bestaat een prikkel tot zuinig gedrag.
- De vormgeving van de huidige rioolheffing is niet geschikt om een prikkel in te bouwen voor korting bij een duurzame omgang met hemelwater. Dat lukt alleen als de rioolheffing opnieuw wordt opgebouwd met aandacht voor hemelwater. Zie bijgaand kader met de analogie van honden en katten.

Kat binnenhouden voor korting op de hondenbelasting?

Column vakblad Riolering

Ditmaal wil ik u meenemen naar korting op de rioolheffing als je kiest voor het afkoppelen van je hemelwater op eigen erf. Maar eerst even iets over de hondenbelasting. Hoe zou u het vinden als de gemeente aankondigt dat je korting op de hondenbelasting kunt krijgen als je jouw kat in het vervolg binnenhoudt. Beetje vreemd of niet? Lees verder om het verband te zien met de rioolheffing.

Katten kunnen overlast veroorzaken voor de burens. Soms zitten ze in het donker te miauwen of te vechten. En elke dag schijten ze wel een keer. Dat vormt mest voor de tuin als je het positief wilt zien, maar sommige burens zien dat anders en balen ervan. Zij zien graag dat de gemeente u gaat stimuleren om de kat binnen te houden. Bijvoorbeeld door korting te geven op de huisdierenbelasting. Maar nu komt het punt: u betaalt wel voor de hond maar niet voor de kat. Dat is historisch gegroeid, vanwege bestrijding van hondsdelict en vanwege het profijt dat je van een hond kunt hebben als trekdiertje, zo is mij verteld. Maar daar gaat het nu niet om. Het gaat erom dat het niet klopt als je pleit voor korting op de hondenbelasting als je de kat binnenhoudt. De redenering spoot niet en ik vermoed dat de belastingrechter het zal afkeuren als het hem wordt voorgelegd.

Nu naar de rioolheffing. Vanwege duurzaamheid en/of minder wateroverlast bij zware buien, kun je pleiten voor het particulier afkoppelen van hemelwater op eigen erf. Dus je zaagt de regenpijp door en laat het hemelwater infiltreren in een kratje die je plaatst onder het verlaagde deel van je grasveldje. Uiteraard alleen voor zover de ruimte en de bodem het toelaten. Ik denk dat het in de meerderheid van de grondgebonden woningen in Nederland kan en dat het behoorlijk bijdraagt aan de wateropgaven in stedelijk gebied. Doen dus! Maar hoe krijg je de mensen zover? Als je het verwacht van intrinsieke motivatie, dan heb je de beste basis maar het kan nog wel even duren voordat iedereen meedoet. Als je kiest voor subsidie, dan wordt het druk bij de afdeling die dit moet behandelen en je trekt verantwoordelijkheid naar je toe die eigenlijk beter bij de perceeleigenaar kan liggen. Korting op de rioolheffing dan? Wat mij betreft een goed idee. Als je bij "diftar" ziet hoeveel afval het scheelt als je per grijze container moet betalen, dan zie je dat een vermijdbaar gedeelte in de heffing leidt tot actie. Of kijk naar de verminderde afzet van plastic tassen sinds je daar welgeteld een dubbeltje voor moet betalen. Dus ja, een korting op de rioolheffing is best een gedachte om particulier afkoppelen te stimuleren. Maar dan moeten de basis van de rioolheffing en de heffingsmaatstaf daar wel op aansluiten. Die heffingsmaatstaf verschilt nogal per gemeente, evenals overige zaken uit de verordening rioolheffing. U moet die verordening zorgvuldig uitpluizen om te zien hoe het zit bij uw gemeente. Ik kom nogal eens tegen dat de heffingsmaatstaf is gebaseerd op de hoeveelheid geloosd afvalwater. Dus niet hemelwater. En dan zit je opeens met net zoiets als de hond en de kat uit mijn vergelijking.

Mijn tip is om de verordening rioolheffing te herzien als u wilt overgaan tot een prikkel in de heffing die particulier afkoppelen van hemelwater bevordert. Zorg dat het in de verordening ook gaat over hemelwater en zorg dat het begrip kostenveroorzaking wordt genoemd als beginsel voor de heffingsmaatstaf. Bij de uitwerking kun je denken aan vierkante meters verhard oppervlak, maar ook WOZ-waarde is denkbaar of perceelgrootte. Korting krijgt de eigenaar alleen als hij aannemelijk kan maken dat hij niet of nauwelijks hemelwater afvoert naar de riolering en/of openbare ruimte. En niet te veel korting, want anders kom je tekort. Te veel stof om in één column uit te werken, maar daar gaat het niet om. Ik wil ditmaal alleen aangeven dat je geen honden en katten met elkaar moet verwarren. Het maakt wel verschil of je door de hond wordt gebeten of door de kat gekrabbeld.

Bij elke vormgeving van de rioolheffing zijn wel enkele situaties te bedenken waarbij een enigszins onrechtvaardige verdeling van de lasten ontstaat. Bij de rioolheffing 2020 van gemeente Zwartewaterland is dat ook het geval. Zie bijgaande illustraties:

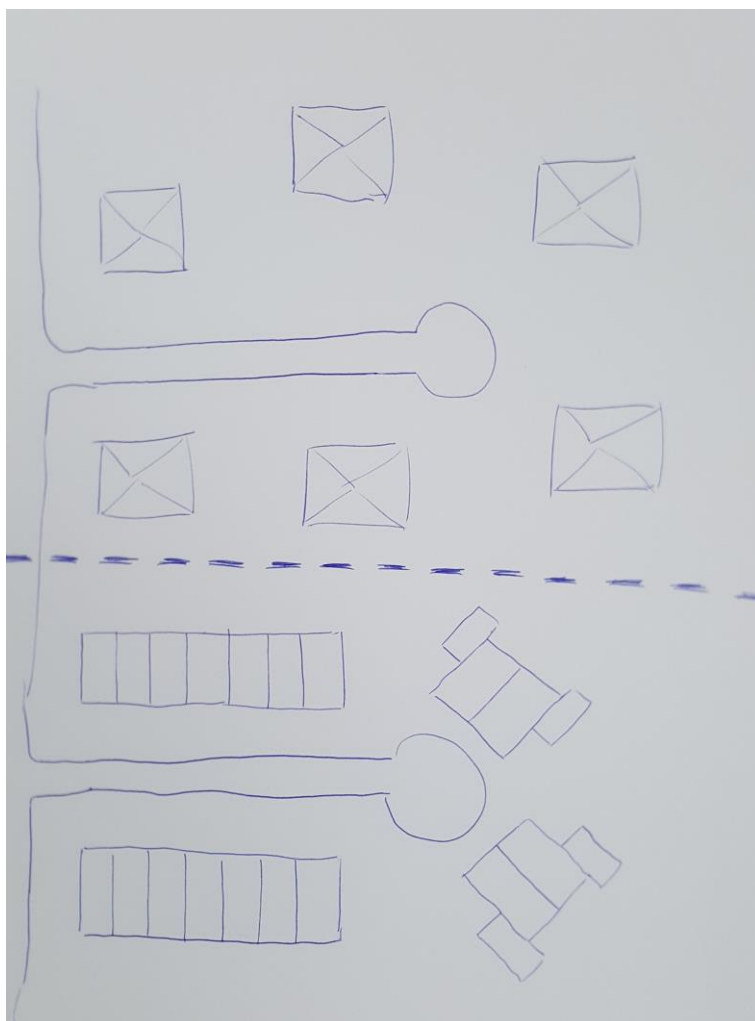
Illustratie 1 – Rioolheffing herenhuis.

We bekijken een oud herenhuis, zoals te vinden in veel woonkernen:

- In de linker situatie wordt het bewoond door een gezin, bestaande uit 2 ouders en 4 kinderen.
- In de rechter situatie is het pand opgesplitst in 4 wooneenheden. Daarin wonen 2 stellen en 2 singles.
- Merk op dat het in beide situaties draait om 6 personen. Merk verder op dat de kostenveroorzaking in beide gevallen gelijk is want de lengte van de riolering is niet veranderd evenmin als het verhard oppervlak. Vanuit de riolering en waterhuishouding gezien zijn beide situaties dus gelijk.
- Voor de rioolheffing 2020 Zwartewaterland zijn beide situaties niet gelijk!
 - Links betaalt men eenmaal het normale tarief, ofwel € 353.
 - Rechts betaalt men viermaal, totaal € 353 + € 353 + € 292 + € 292 = € 1290.
 - De crux zit erin dat de rioolheffing wordt opgelegd per wooneenheid. Er is nauwelijks aandacht voor de mate van profijt en de mate van kostenveroorzaking.

Illustratie 2 – Rioolheffing woonstraatje.

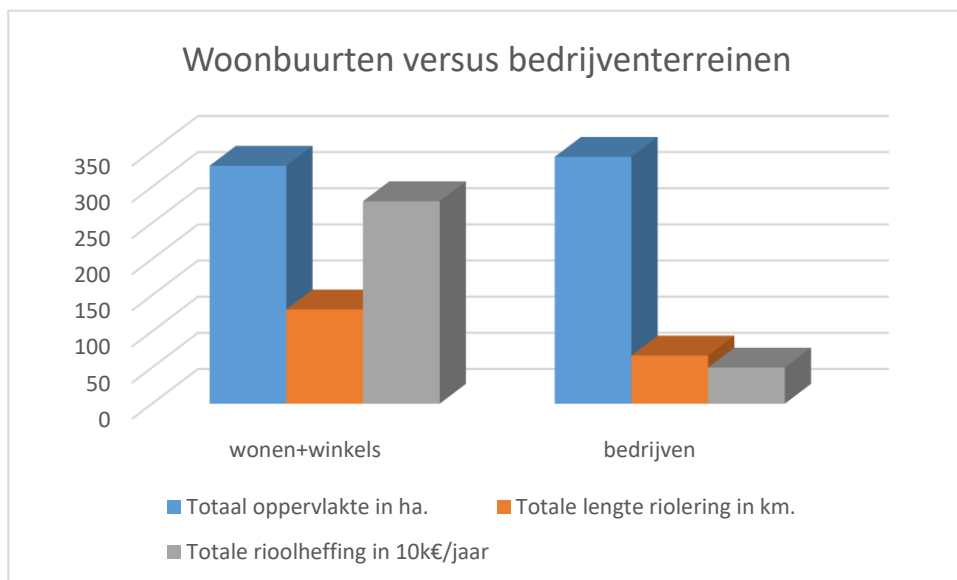

We bekijken twee woonstraatjes, zoals in veel kernen te vinden:

- Aan het bovenste straatje staan 6 grote vrijstaande woningen.
- Aan het onderste straatje staan 14 rijwoningen en 4 tweekappers.
- De riolering in beide straatjes is hetzelfde. (In vakjargon: stelseltype VGS, met DWA 50m rond 250mm en HWA 50m rond 300mm).
- Het aantal bewoners zal in de onderste straat meer zijn.
- Het verhard oppervlak van woningen, carports, opritten en straat zal totaal ongeveer gelijk zijn, in de onderste straat wellicht iets meer.
- De jaarlijkse kosten voor het beheer en onderhoud van de riolering en de kosten voor renovatie of vervanging op lange termijn zijn voor beide ongeveer gelijk.
- De opbrengsten vanuit de rioolheffing verschillen sterk!
 - In de bovenste straat brengt de rioolheffing 5 maal € 353 en 1 maal € 292 op, ofwel totaal € 2057. Van kwijtschelding zal nauwelijks sprake zijn.
 - In de onderste straat brengt de rioolheffing 11 maal € 353 en 3 maal € 292 op, ofwel totaal € 4759, rekening houdend met 4 kwijtscheldingen.
 - De crux is dat wordt betaald per wooneenheid, met slechts in beperkte mate aandacht voor de mate van profijt en de mate van kostenveroorzaking.

Illustratie 3 – Woonwijken versus bedrijventerreinen.

Bij de behandeling van het vigerende GRP in 2014 werden vragen gesteld over de hoogte van de rioolheffing voor bedrijven. Meer specifiek over de opbrengst van de rioolheffing vanaf bedrijventerreinen in vergelijking met woonwijken. De indruk bestaat dat in gemeente Zwartewaterland vanaf de bedrijventerreinen naar verhouding weinig rioolheffing wordt opgehaald terwijl er wel kosten worden gemaakt voor de gemeentelijke zorgplichten riolering. Dit punt wordt geïllustreerd met een grafiek.

4 – Vragenderwijs de weg vinden.

De beleidsvrijheid voor het vormgeven van de rioolheffing is zodanig groot dat er keuzestress kan ontstaan. Het stellen en beantwoorden van vragen kan helpen om van grof naar fijn de weg te vinden en om belangrijke uitgangspunten boven tafel te krijgen:

1. Hoe kijk je aan tegen de huidige verordening rioolheffing van Zwartewaterland?
 - a. Als deze echt goed bevalt, dan moet je er afblijven.
 - b. Als er problemen optreden of ambities bestaan, dan kun je hem herzien.
2. Als je veranderingen wilt aanbrengen, denk je dan aan beperkte veranderingen of aan een fundamentele herziening?
 - a. Als je alleen beperkte veranderingen wilt, ga dan door naar vraag 3.
 - b. Als je fundamentele herziening wilt, ga dan door bij vraag 4.
3. Als je beperkte veranderingen wilt, dan is het goed om uit te gaan van de bestaande verordening en je af te vragen op welke punten het knelt. Je gaat dan kleine aanpassingen doorvoeren, uitgaande van de bestaande situatie.
 - a. Welke punten zijn knellend in de huidige verordening?
 - b. Welke concrete veranderingen zie je als mogelijkheid om dit te verbeteren?
 - c. Hoe denk je burgers en bedrijven te stimuleren tot duurzame keuzes als er geen prikkel daartoe in de rioolheffing is? Subsidie?
4. Als je bereid bent tot een fundamentele herziening, dan ga je starten vanaf nul.
Je vraagt je af waarom er rioolheffing bestaat, op wie deze betrekking heeft, welke uitgangspunten er gelden, welke praktische vormen er mogelijk zijn en hoe je dit combineert tot een bruikbare vormgeving van de rioolheffing.
Deze fundamentele vragen worden hieronder uiteengegemaakt.
5. Mag de heffing zich deels richten op het inzamelen en transporteren van afvalwater en deels op het omgaan met hemelwater?
 - a. De achterliggende gedachte bij deze vraag is het inzicht dat ruwweg de helft van de kosten van de rioleringszorg te maken hebben met afvalwater en de andere helft met hemelwater.
 - b. Bij afvalwater gaat het om de volksgezondheid. Het wordt ingezameld en getransporteerd naar de RWZI. De kosten zitten in kapitaalslasten door de uitgestrektheid van het stelsel en in operationele kosten.
 - c. Bij hemelwater gaat het vooral om woonbaarheid. Het gaat om forse investeringen die samenhangen met het verhard oppervlak. Door de klimaatverandering met meer extreme buien vraagt dit extra aandacht.
 - d. Kun je grondwater meenemen bij de hemelwatercomponent?
6. Mag bij afvalwater worden gekeken naar de mate van gebruik of naar de vervuiler betaalt of naar de kostenveroorzaker betaalt of naar de profijthebber betaalt? Of is een vast bedrag per woning of bedrijf beter?
 - a. Als je wilt differentiëren, mag dat dan op basis van drinkwaterverbruik? Deze keuze voelt voor veel mensen eerlijk, maar heeft weinig te maken met de kosten en vergt extra administratie.
 - b. Als je wilt differentiëren, mag dat dan op basis van het aantal bewoners van een woning? De gedachte is dat elk individu profijt heeft van de toegenomen volksgezondheid en dat elk individu zijn ontlasting en afvalwater kwijt kan. De administratie kan aansluiten bij de gemeentelijke basisadministratie.

- c. Als je wilt differentiëren, wil je dan ook de extra hoge kosten van riolering in het buitengebied vertalen tot een hogere heffing voor het buitengebied? Idem voor woonboten? En voor uitgestrekte villawijken?
 - d. Als je wilt differentiëren, hoe zie je dat dan voor bedrijven? Afvalwater in rekening brengen op basis van drinkwaterverbruik? Of ook ingenomen grondwater en oppervlaktewater? Correcties voor water dat in het proces achterblijft, zoals bij frisdrank en melkvee? Nauwkeurig afrekenen per m³ of met flinke traptreden in het tarief?
7. Mag bij hemelwater worden gekeken naar de kostenveroorzaker? Of is een vast bedrag per woning of bedrijf beter?
- a. Als je wilt differentiëren, dan springt kostenveroorzaking in het oog. Kosten voor de omgang met hemelwater hebben vooral te maken met het aangesloten verhard oppervlak. Dit geldt voor het perceel zelf en indirect ook voor de hoeveelheid van de weg die redelijkerwijs hoort bij een bepaald perceel.
 - b. Wil je toe naar een extra kolom in je administratie waarin je het afstromend verhard oppervlak bijhoudt? Dit klonk tot voor kort als ondoenlijk, maar is recent wellicht haalbaar door satelliettechnieken. In Duitsland en Vlaanderen wordt deze koers ingezet.
 - c. Wil je toe naar een hemelwaterlabel? Dat is een label per perceel. Een G-label hoort bij een vrijwel geheel verhard perceel dat alle hemelwater afwentelt naar de openbare ruimte. Een A-label hoort bij een perceel dat zijn eigen hemelwater vrijwel geheel afhandelt, bijvoorbeeld door hergebruik of door infiltratie. Het hemelwaterlabel is een recente ontwikkeling die momenteel actueel is in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag. Het gaat enerzijds om communicatie om op te roepen tot het nemen van verantwoordelijkheid ten opzichte van je omgeving. Anderzijds biedt het een kans om een prikkel tot duurzaamheid in te bouwen in de rioolheffing.
 - d. Of kies je voor perceelgrootte als indicator voor de kosten? Dit getal is reeds bekend in de administratie en dus makkelijk te gebruiken. Het past bij de gedachte dat de meeste kosten voor de riolering samenhangen met de uitgestrektheid van het stelsel en dat grote percelen leiden tot meer riolering. Desgewenst kun je een korting toepassen als de eigenaar aannemelijk kan maken dat vanaf zijn perceel niet of nauwelijks hemelwater wordt geloosd.
 - e. Wil je toe naar een indirecte relatie met de kostenveroorzaking door te kijken naar de WOZ-waarde? De gedachte is dat er een redelijke (doch niet volmaakte) correlatie bestaat tussen de WOZ-waarde enerzijds en de kostenveroorzaking voor hemelwater anderzijds. Kort gezegd: een rijwoning levert zelf minder verhard oppervlak en brengt een klein stuk weg met zich mee, terwijl een villa leidt tot meer hemelwater vanaf het perceel en door de grote lengte van de weg.
8. Mag de heffing gericht zijn aan eigenaren van percelen of aan gebruikers van percelen of zo nodig aan beide groepen?
- a. De achterliggende gedachte bij deze vraag is dat de riolering enerzijds een duurzame infrastructuur betreft die voor vele jaren in de grond ligt en nauw gerelateerd is aan de bebouwde omgeving en dus bij de eigenaar past, terwijl het anderzijds gemak biedt aan de gebruiker en tot operationele kosten leidt die samenhangen met de mate van gebruik.

- b. Het maakt voor een particuliere woningeigenaar weinig verschil of hij betaalt als eigenaar of als gebruiker. Maar voor een huurder en verhuurder maakt het wel verschil. Met name een woningcorporatie wordt flink geraakt door dit punt (deels in huur te verrekenen).
9. Hoe wil je omgaan met vrijstelling, bijzondere situaties en kwijtschelding?
- a. Vrijstelling van de rioolheffing wordt soms verleend aan gemeentelijke instellingen. De gedachte is dat je geen geld wilt rondpompen.
 - b. Vrijstelling wordt soms verleend aan religieuze instellingen en instellingen die het algemeen nut dienen. De gedachte is dat dit ongepast is. Daarnaast speelt soms een monumentaal kerkgebouw.
 - c. Vrijstelling wordt soms verleend aan losse garageboxen en dergelijke. Vooral bij een vast bedrag per object wordt het als onredelijk ervaren als een losse garage wel wordt belast en eentje naast de woning niet. Dit argument speelt niet als je kiest voor iets anders dan een vast bedrag per object. Het hangt dus samen met het totaalplaatje.
 - d. Ventwagens worden soms vrijgesteld en soms niet. Het hangt samen met het totaalplaatje en met ambtelijke voorkeur.
 - e. Vakantiehuizen en chalet worden soms afzonderlijk aangeslagen en soms als park. Het hangt samen met het totaalplaatje van de verordening, maar ook met de eigendomssituatie.
 - f. Boerderijen worden soms eenmaal aangeslagen en soms afzonderlijk als woonhuis en als bedrijf.
 - g. In het buitengebied speelt de vraag of het oppervlaktewater wordt gezien als behorend bij de riolering of niet.
 - h. Woonboten zijn veelal een speciale groep. Net als in het buitengebied gaat het alleen om afvalwater, maar wel met kostbare voorzieningen.
 - i. Kwijtschelding kan op meerdere manieren worden vormgegeven. Het gaat onder meer over de grens, bijstandsniveau of iets ruimer. Verder draait het om de vraag of de gemiste inkomsten worden bijgepast vanuit een sociale geldstroom binnen de gemeentelijke organisatie of dat het tarief wordt verhoogd om het gemis te compenseren.
10. Wat is de beste volgorde in alle bovengenoemde vragen?

Beantwoording van de vragen maakt duidelijk waar iemand staat. Op basis van de antwoorden kan een koers voor de rioolheffing worden uitgezet.

Procesmatig is van belang hoe je dergelijke vragen uitzet bij beleidsambtenaren, managers, bestuurders, raadsleden, fractiespecialisten, journalisten en bewoners en bedrijven. Het belang van dit proces komt naar voren in de scriptie van Lieke Brackel, zie kader.

Politieke dimensies van transities: discussie over differentiatie van de rioolheffing als beleidsinstrument voor de klimaatbestendige stad. Scriptie van Lieke Brackel voor de studie politicologie vanuit de Universiteit van Amsterdam. Zij omschrijft het krachtenveld rondom veranderingen in de maatschappij. Met name hoofdstuk 4 is interessant voor de onderhavige casus in gemeente Zwartewaterland.

5 – Uitgangspunten voor een rechtvaardige en duurzame rioolheffing.

Op zoek naar rechtvaardige rioolheffing die duurzaamheid bevordert, is het goed om uitgangspunten te formuleren waaraan de heffing moet voldoen:

Algemene uitgangspunten voor de rioolheffing:

- A. De opbrengst van de rioolheffing moet toereikend zijn om de kosten te dekken die voortkomen uit de invulling van de wettelijke zorgplichten voor de riolering.
- B. De vormgeving van de rioolheffing moet zakelijk zijn, zonder willekeur en niet gericht op inkomen, winst of vermogen.
- C. De rioolheffing moet eenvoudig uitvoerbaar zijn, zonder hoge perceptiekosten.
- D. De vormgeving van de rioolheffing moet goed uitlegbaar zijn.

Specifieke uitgangspunten voor een rechtvaardige en duurzame rioolheffing:

1. De mate van profijt die men heeft van de voorziening mag meetellen in de heffing.
Profijt bestaat uit meerdere onderdelen:
 - a. Ieder heeft persoonlijk het profijt van een toegenomen volksgezondheid door riolering door verminderde blootstelling aan ziekteverwekkers.
 - b. Profijt is ook het comfort dat je afvalwater en hemelwater makkelijk kwijtraakt.
 - c. Profijt heeft iedereen van een goed begaanbare openbare ruimte waar geen of weinig wateroverlast optreedt.
 - d. De woningeigenaar heeft het profijt van toegenomen waarde van de woning door de aanwezigheid van aansluiting op de riolering.
2. De mate van kosten die men veroorzaakt mag meetellen in de heffing.
Kosten voor aanleg en onderhoud van de riolering worden veroorzaakt door tal van aspecten en activiteiten. Dit zijn de belangrijkste factoren die de kosten bepalen:
 - a. Lengte van de riolering. Veel kosten van de aanleg en van de exploitatie van riolering zijn terug te voeren tot de lengte van het stelsel. Zie bijvoorbeeld de rapportage van de benchmark riolering uit 2013 van RIONED. Deze constatering is relevant voor de hoogte van de rioolheffing. Die heffing zou lager zijn als iedereen compact zou wonen, bijvoorbeeld in rijwoningen. Daarentegen leidt een villawijk of riolering in het buitengebied tot veel hogere kosten per woning.
 - b. Grootte van het afvoerend verhard oppervlak. Investeringskosten in de riolering worden voor een flink deel veroorzaakt door de grootte van het afvoerend verhard oppervlak. Door de klimaatverandering met meer extreme buien is dit actueel. Woningen of bedrijven met een groot afvoerend oppervlak leiden tot meer kosten voor de riolering. Daarnaast brengen grote kavels een groter stuk weg met zich mee en dus meer openbare verharding.
 - c. Bij grote lozers, zoals procesgerichte bedrijven, is het redelijk om de geloosde hoeveelheid afvalwater mee te nemen in de hoogte van de rioolheffing. Bij gewone huishoudelijke lozers speelt dit nauwelijks een rol.
3. Een prikkel in de heffing om het afkoppelen van hemelwater te belonen.
De wens bestaat om te bevorderen dat mensen hun hemelwater afkoppelen van de riolering en dit afhandelen op hun eigen perceel, bijvoorbeeld door het te lozen op

een greppel, sloot of waterpartij, door het te infiltreren op plekken waar de bodemgesteldheid dat toelaat of door te kiezen voor een groen-dak.

- a. Een korting op de heffing voelt als beloning. Het prikkelt de motivatie en de creativiteit om zelf een oplossing te bedenken om bij jouw woning het hemelwater af te koppelen van de riolering en te laten infiltreren in de tuin.
- b. De omstandigheden in gemeente Zwartewaterland verschillen sterk van plek tot plek. Soms is oppervlaktewater of een greppel vlakbij, maar dikwijls ook niet. Soms is de bodem geschikt om te infiltreren, maar dikwijls niet.
- c. Een keuze is nog of bovengronds afvoeren naar een gemeentelijke voorziening al of niet meetelt.

De genoemde algemene, lokale en specifieke principes laten zich op meerdere manieren uitwerken. De voorgestelde rechtvaardige en duurzame rioolheffing is een concrete uitwerking die past bij de genoemde uitgangspunten.

De voorgestelde rechtvaardige en duurzame rioolheffing bestaat uit twee gedeelten:

- Deel 1 van de rioolheffing heeft profijt als beginsel en is gericht op afvalwater.
- Deel 2 richt zich op kostenveroorzaking, met een vermijdbaar deel voor hemelwater.

In de hoofdstukken 6 en 7 worden beide delen gepresenteerd.

6 – Deel één van de rioolheffing met profijt als beginsel.

Het eerste gedeelte van de voorgestelde rioolheffing heeft profijt als beginsel. Het wordt betrokken op afvalwater en het wordt gericht aan de gebruiker van een perceel.

- Profijt van de inzameling en afvoer van afvalwater:
 - Elk individu heeft belang bij de toegenomen volksgezondheid doordat geen afvalwater met ziekteverwekkers aanwezig is in de woonomgeving.
 - Elk individu en elk bedrijf heeft het gemak, van de afvoer van afvalwater.
- Woningen:
 - Bij woningen wordt het profijt uitgewerkt door te kijken naar het aantal personen dat op een adres staat ingeschreven.
 - De volgende staffel wordt aangehouden:
 - 1 bewoner: 50% van het basistarief
 - 2 of 3 bewoners: Het basistarief
 - 4 of 5 bewoners: 150% van het basistarief
 - 6 of meer bewoners: Tweemaal het basistarief.
 - Als voorlopige schatting wordt € 100 per jaar genoemd als basistarief. Pas in een latere fase kan dit bedrag exact worden berekend en vastgesteld. Het is nu een indicatie.
- Niet-woningen:
 - Bij niet-woningen wordt uitgegaan van het drinkwaterverbruik per jaar, vermeerderd met eventuele inname van grondwater of oppervlaktewater, verminderd met eventueel in het proces achtergebleven water.
 - Bij 0 m³ geldt een nultarief. Gebouwen zonder afvoer van afvalwater worden zodoende niet aangeslagen voor dit gedeelte van de heffing.
 - Bij 1 – 200 m³ geldt het basistarief.
 - Bij grotere lozingshoeveelheden geldt een degressief tarief, omdat het transport van afvalwater slechts beperkte kosten met zich meebrengt.
- Dit gedeelte van de rioolheffing wordt opgelegd aan de gebruiker van een perceel.
 - Dat is ook het geval bij de verordening rioolheffing 2020 van Zwartewaterland. Een belangrijk verschil is dat dit deel voor de meeste lozers lager wordt dan de huidige rioolheffing, maar er komt nog een tweede deel bij.
 - De tarieven kunnen worden berekend door de beleidskeuze te maken dat ±50% van de totale opbrengst moet worden opgebracht door dit eerste deel.
 - Leegstand leidt tot het vervallen van dit gedeelte van de heffing.
 - Op dit eerste deel van de rioolheffing kan kwijtschelding worden toegepast.

7 – Deel twee van de rioolheffing met kostenveroorzaking als beginsel.

Het tweede gedeelte van de voorgestelde rioolheffing heeft kostenveroorzaking als beginsel. Hier wordt vooral gekeken naar de vaste kosten ten gevolge van de aanwezigheid van de aangelegde riolering. Het wordt gericht aan de eigenaar van een perceel.

Optioneel wordt korting verleend bij een duurzame omgang met hemelwater op eigen perceel.

- Vaste kosten voor de riolering hangen vooral samen met:
 - De uitgestrektheid van het stelsel.
 - Het afvoerend verhard oppervlak.
- De WOZ-waarde van een perceel correleert ruwweg met uitgestrektheid en met verhard oppervlak. Ga maar na, een vrijstaande woning brengt meer lengte riolering teweeg en geeft veel meer verhard oppervlak dan een rijwoning. Genoemde relatie klopt natuurlijk niet exact voor alle situaties, maar lijkt voldoende om te gebruiken.
 - De heffing wordt bepaald door de benodigde opbrengst te delen door de som van de aanwezige WOZ-waarden. De uitkomst is bijvoorbeeld 0,05%. Nu als indicatie, in een latere fase kan dit percentage worden vastgesteld.
 - Bij een woning met een WOZ-waarde van € 200.000 leidt dit tot € 100 per jaar voor deel 2 van de rioolheffing.
 - Om disproportionaliteit van de heffing te vermijden een bovengrens kiezen, bijvoorbeeld voor woningen op een WOZ-waarde van € 1.000.000.
 - Om rompslomp te vermijden een ondergrens kiezen, bijvoorbeeld op een WOZ-waarde van € 20.000.
- Dit gedeelte van de rioolheffing wordt opgelegd aan de eigenaar van een perceel.
 - Het gaat dan ook door bij leegstand, wat redelijk is omdat de kosten van de riolering ook doorgaan.
 - Kwijtschelding is niet van toepassing op dit gedeelte van de heffing.
 - De tarieven kunnen worden berekend door de beleidskeuze te maken dat $\pm 50\%$ van de totale opbrengst moet worden opgebracht door dit tweede deel.
- Optioneel: Een vermijdbaar gedeelte in de heffing als financiële prikkel voor duurzaamheid:
 - Korting wordt verleend voor percelen waarbij vrijwel al het hemelwater is afgekoppeld van de riolering, niet afstroomt naar de openbare ruimte, maar wordt hergebruikt of geïnfiltreerd op de eigen kavel of geloosd op oppervlaktewater.
 - Een korting van bijvoorbeeld 20% van dit deel lijkt redelijk. Een korting van 100% is niet redelijk omdat er kosten overblijven voor het hemelwater op de openbare ruimte en omdat reeds gedane investeringen toch geld blijven kosten, vanwege afschrijving en onderhoud.
 - De inschatting of iemand wel of niet in aanmerking komt voor de korting heeft in deze opzet iets arbitrairs. De praktijk moet uitwijzen of dit tot veel bezwarenschriften leidt. Eventueel kan het hemelwaterlabel uitsluitend bieden, bijvoorbeeld alleen korting bij een A- of B-label.
 - Het is aan te bevelen de behaalde korting elk jaar zichtbaar te tonen op de heffing, met daarbij een tekst die wijst op straf bij overtreding. Het gaat erom

dat de bewoners beseffen dat ze korting krijgen en dat ze weten dat het hun eigen verantwoordelijkheid is om dit te realiseren en in stand te houden.

- In deze notitie wordt het woord “korting” gehanteerd omdat mensen dit goed begrijpen. In de juridische formulering van de verordening rioolheffing moet het begrip gedeeltelijke vrijstelling worden gebruikt.

8 – Conclusies verkenning rioolheffing gemeente Zwartewaterland.

De verkenning laat zien dat er veel beleidsruimte is om de rioolheffing vorm te geven. Er bestaat momenteel verscheidenheid aan rioolheffingen bij gemeenten. Het betekent ook dat er altijd wat op valt aan te merken, afhankelijk hoe je ernaar kijkt. Maar is dit reden om alles bij het oude te laten? De vraag naar een rechtvaardige en duurzame rioolheffing is reëel.

Kernpunten van het voorstel voor een rechtvaardige en duurzame rioolheffing.

- **Elke bewoner heeft profijt van de riolering en moet dus meebetalen.**
Riolering bevordert de volksgezondheid en biedt comfort in de vorm van droge voeten en een goed begaanbare openbare ruimte. Elk individu profiteert daarvan. Het is daarom redelijk om een gedeelte van de rioolheffing te baseren op het aantal bewoners in een woning. Voor niet-woningen wordt het profijt uitgedrukt met een formule naar gelang van de geloosde hoeveelheid afvalwater.
- **Je moet de rekening daar neerleggen waar de meeste kosten worden veroorzaakt.**
Als heel Zwartewaterland zou bestaan uit compacte wijken met kleine woningen, dan zouden de kosten voor de riolering lager zijn. Zou iedereen wonen in uitgestrekte wijken met grote woningen, dan zouden de kosten veel hoger uitpakken. Dit principe kun je laten doorwerken in de rioolheffing door een gedeelte daarvan te koppelen aan de WOZ-waarde van de woningen. Voor bedrijven kan hetzelfde worden toegepast.
- **Je krijgt korting als je duurzaam omgaat met hemelwater op eigen perceel.**
Een stukje korting op de rioolheffing als je het hemelwater voor een groot deel afkoppelt van de riolering en op eigen perceel bergt of verwerkt. Afvalwater breng je met riolering naar de zuivering, maar met schoon hemelwater doe je iets beters!
Als veel mensen meedoen, dan bespaart de gemeente op klimaatmaatregelen in de openbare ruimte. Een kleine regenton helpt niet veel, maar een groot groen dak wel. Of het doorzagen van de regenpijp in combinatie met lozing op oppervlaktewater of infiltratie in de tuin. De korting moet aanzetten tot duurzame keuzes op eigen terrein. Geen dwang, maar een prikkel die vrijheid laat aan de eigenaar.
Een open eind in deze notitie is de uitwerking wanneer je precies de korting krijgt. Is dat alleen als je het hemelwater geheel op je eigen erf afhandelt? Is die eis redelijk? Of niet, vanwege de slechte bodemgesteldheid en vanwege het feit dat je al veel gescheiden stelsels hebt aangelegd? Of ook korting als je het hemelwater bovengronds aanbiedt? Dit open eind verdient uitwerking als het voorstel voor een meer rechtvaardige rioolheffing wordt overgenomen.